

Kunstenaar Michiel Schierbeek en zijn vader, schrijver Bert Schierbeek, maakten zeventig jaar na elkaar bijna dezelfde reis door Spanje. Toen zoon Schierbeek zich dit realiseerde, besloot hij gedichten en proza van zijn vader op te nemen in zijn fotoboek over Spanje.

Door Susan Nortier

SPANJE
IN WOORD
EN BEELD

'Alicante' (2019). Schierbeek is gefascineerd door het contrast tussen oud en nieuw in het snel veranderende Spanje.

Links: 'Almoradí' (2019), rechts: 'Almería' (2019). Overal in Spanje wachten betonnen skeletten op financiering.

Beeldhouwer, tekenaar en fotograaf Michiel Schierbeek reiste sinds 2016 jaarlijks naar Spanje om de veranderende bebouwde omgeving te fotograferen. Door migratie vanuit dorpen naar grote steden verandert het land in steeds sneller tempo. De leeggelopen dorpen en de steden in aanbouw worden gekenmerkt door gaten in het straatbeeld. 'Die desolate beelden zijn voor mij als fotograaf interessant', vertelt de 75-jarige Schierbeek. Terwijl hij zijn fotoboek *Transitions in Spain* samenstelde, was hij ook betrokken bij de biografie over zijn vader, schrijver Bert Schierbeek. 'Tijdens het lezen van die hoofdstukken drong tot me door dat mijn vader zeventig jaar eerder door Spanje had gereisd, en grotendeels dezelfde route had afgelegd', vertelt hij. Schierbeek gooide het plan voor zijn fotoboek om. Zijn foto's bevatten nauwelijks mensen, maar wel alles wat de mens bouwt en daarmee teweegbrengt. Daarsprekt ook een mentaliteit uit', aldus Schierbeek.

'Almadén' (2016). In middelgrote steden gaan industrie en verloeding vaak hand in hand.

van de literaire groep de Vijftigers, waartoe ook Lucebert en Remco Campert behoorden, een groep die brak met de regels van traditionele poëzie. Zijn experimentele proza was baanbrekend en hij werd een van de grondleggers van uitgeverij De Bezige Bij. De beroetheid van zijn vader zat Michiel Schierbeek niet in de weg. 'Ik ben niet met mijn vader opgegroeid. Ik woonde bij mijn moeder, want mijn ouders waren gescheiden. Natuurlijk ken ik zijn werk, maar ik trok me niet te veel van zijn reputatie aan. Ik wilde graag op eigen benen staan.' De dink die Schierbeek nam in zijn vaders werk bracht hem dicht bij de vader die altijd op afstand was. 'Door de teksten van mijn vader met zoveel aandacht te lezen, heb ik hem beter leren kennen.' Vader Bert schreef een reisboek over de geschiedenis en mentaliteit van de Spanjaarden, vol observaties en ontmoetingen. 'Mijn foto's' bevatten nauwelijks mensen, maar wel alles wat de mens bouwt en daarmee teweegbrengt. Daarsprekt ook een mentaliteit uit', aldus Schierbeek. 'Ik heb gekeken met het oog van

'Almería' (2019). De badplaats heeft een kleurrijke mix van oude en nieuwe gebouwen.

een beeldhouwer naar de kleuren, structuren en vormen die de bebouwde omgeving tentoonspreidt. En ook naar alle zaken die om wat voor reden dan ook niet zijn afgemaakt. De plekken in transitie.' Het land is in zeventig jaar erg veranderd en toch is ook veel hetzelfde gebleven. Veel wegen zijn compleet vernieuwd, maar de weidse vlakten van het binnenland en het buitenleven zijn onveranderd. Door gedichten en proza van zijn vader over onder meer architectuur, fotografie en reizen te koppelen aan beelden, worden twee visies uit twee tijdsgerichten in *Transitions in Spain* kunstig door elkaar heen gevlochten. Mooi is een gedicht waarin Bert fotograferen vervoordt als 'schrijven met licht'. Het fotoboek toont verschillende aspecten van Spanje. Kleurrijkheid, gaten in de bebouwing, architectuur en uiteenlopende land-

schappen. Als kunstenaar heeft Schierbeek oog voor het opvallende oranje gekleurde purschuim en de kleurrijke huizen. 'Je kunt er mooie composities van maken, een soort kleurschilderijen.' Schierbeek begon aan de Gerit Rietveld Academie toen hij pas zestien jaar was, maakte als beeldhouwer veel metaalsculpturen en stapte pas in 2005 over naar (architectuur)fotografie. Hij vindt vooral het desolate van een veranderend Spanje aantrekkelijk, maar wilde ook moderne architectuur tonen. In de verlaten steden en dorpen van het uitgestrekte binnenland heerst het oude Spanje nog. 'Die middelgrote steden zijn het interessantste, want er is zowel industrie als verloeding.'

Legendraads

Het boek is tevens een hommage aan zijn vader. 'Ik ben wel trots op mijn vader', vertelt Schierbeek. 'Hij was eigenzinnig en tegendraads, ik ben misschien wat braver. Ik wil gewoon mooie en goede dingen maken.' Dat dit boek er nu is, doet Schierbeek goed. 'Vlak voordat mijn vader stierf, in 1996, zei hij tegen me: 'We hebben eigenlijk nooit wat gemaakt samen.' Dat was wel een pijnlijke constatering. Nu maak ik dat goed met dit postume samenwerkingsproject.' De mening van zijn vader over *Transitions in Spain* durft Schierbeek wel te raden. 'Ik denk dat hij het boek mooi had gevonden, en goed.'

FOTOBEEK

Het boek *Transitions in Spain*, van Michiel Schierbeek, is uitgegeven door Lecturis.

Schierbeek heeft oog voor het opvallende oranje purschuim en de kleurrijke huizen